

Oponentský posudek na doktorandskou disertační práci MUDr. Jana Matěchy.

Předložená disertační práce MUDr. Jana Matěchy završuje v roce 2021 jeho studium kombinovaného doktorského studijního programu na Gynekologicko porodnické klinice Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni prací „Význam ultrazvukového vyšetření v managementu experimentální transplantace dělohy“.

Práce obsahuje

Prezentovaná disertační práce má celkem 100 stránek textu a je klasicky členěna. Obsahuje veškeré náležitosti požadované pro disertační práci, a to:

- abstrakt v češtině a v angličtině (anglický text je psán velmi dobrou angličtinou bez chyb)
- Dále následuje prohlášení o samostatném zpracování daného tématu a řádné uvedení citací všech použitých pramenů a literatury.
- Autor také prohlašuje, že tato práce je použita pouze k získání titulu Ph.D. a nebyla využita k získání žádného jiného titulu.

Vlastní text práce je klasicky rozvržen na

- Seznam použitých zkratk.

- Úvod
- Cíle práce
- Popis řešení a výsledky výzkumu
- Hodnocení a závěr
- Práce obsahuje 11 stran bibliografických citací, které bohužel nejsou očíslovány a oponent se s nimi nechtěl počítat. Vzhledem k velice recentní řešené problematice se jedná o velmi čerstvé práce.
- Práce bohužel neobsahuje přehled publikační činnosti autora, která je uvedena pouze v autoreferátu. Zde se můžeme dočíst, že kolega Matěcha publikoval 15 prací, z čehož 8 se týkalo problematiky děložních transplantací a dalších 7 bylo z jiných oblastí naší odbornosti. Z 8 prací „transplantačních“ je kolega Matěcha prvním autorem u 2, které vyšly v české gynekologii. Ve zbylých 6 figuruje jako spoluautor, přičemž ve 2 pracích doc. Romana Chmela jsou práce z imfakt faktorem IF 7.338 a 1,392.

Disertační práce je graficky velmi zdařená, vtištěna na křídovém papíře a s bohatou jak obrazovou, tak grafickou dokumentací.

Cíle disertační práce

Cíle předložené disertační práce jsou jasně formulovány.

1. Definovat možnosti využití ultrazvuku v managementu absolutního děložního faktoru neplodnosti (AUF1) pomocí ultrazvuku (UTx), určit jeho silné stránky, ale i limity.
2. Využít transabdominální a transvaginální ultrazvukové vyšetření v detekci časných vaskulárních komplikací po UTx.
3. Hodnocení ultrazvukových parametrů v těhotenství po UTx.

Univerzita Karlova	6479
Vytvořeno: 26.10.2021 v 09:21:35	Odbor
Čj.: UKLFP/389838/2021-4	vv
Č.dop.: RR076571201CZ	Zprac.
Listů: 3 Příloh: 1	
Druh: písemné	

Aktuálnost zvoleného tématu

Léčba neplodnosti páru je v současné době jedním z nosných témat reprodukční medicíny. Nejedná se pouze o problém gynekologicko medicínský, ale vzhledem k celkové populační situaci České republiky jde i o problém celospolečenský. Je pravdou, že absolutní uterinní faktor sterility není ani hlavním, ani nosným bodem problematiky neplodnosti páru. Těchto žen není v naší populaci mnoho a jejich počet je víceméně standardní bez tendencí ke zvyšování nebo snižování počtu těchto pacientek. Nicméně medicínská a společenská závažnost těchto onemocnění, ať už se jedná o syndrom Mayer Rokitansky Küstner Hauser nebo o stavy po hysterektomiích či závažných vrozených vývojových děložních vad zcela opravňuje zájem, který této problematice věnuje jak Gynekologicko porodnická klinika II. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy (GPK 2.LF UK), tak Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM) v Praze. Členem této skupiny a jejím čelným ultrazvukistou je MUDr. Jan Matěcha. Aktuálnost tohoto tématu nadále podtrhuje i fakt, že vedle Göteborgské skupiny je výše uvedené dvojpracoviště jedním z hlavních center věnující se této problematice na světě. Nutno konstatovat, že jakákoliv nová metodika léčby lidské neplodnosti je nejenom pro vědu, ale také psychosociálně pozitivem v gynekologickém výzkumu.

Zvolené metody zpracování

MUDr. Matěcha si časově rozdělil ultrazvuková vyšetření, a to jak cestou abdominální, tak cestou vaginální na vyšetření před transplantací dělohy, kdy při iniciálním vyšetření potenciální dárkyně hodnotil morfologii dělohy zejména za účelem vyloučení abnormality endometria, vrozených vývojových vad dělohy, myomy v myometriu, anomálií děložních cév a asymetrii děložní dutiny, eventuálně hodnocení jizvy na děloze po císařském řezu. Dále ultrazvukem hodnotil v časném pooperačním období po transplantaci dělohy, a to speciálně vytvořeném protokolu ultrazvukového vyšetření v prvním týdnu po transplantaci dělohy, který zahrnoval jak Dopplerovské zobrazení průtoku arteriemi, tak i vénami, kraniokaudální a anterioposteriorní rozměr dělohy, a to v prvních dvou a třech dnech po operaci po 12 hod, poté jedno denně. Cílem těchto vyšetření bylo odhalení podezření na přerušení krevního toku a zároveň vyloučení počínající trombózy cév štěpu. Nešlo pouze o monitoring ultrazvukem, ale také o klinické vyšetření v gynekologických zrcadlech ke zjištění poruchy krevní perfuze děložního hrdla, která se projevuje nálezem lividního zbarvení edematózního ektocervixu.

Ultrazvuková vyšetření pokračovala v průběhu prvního roku po transplantaci dělohy, a to kombinovaně transvaginální i transabdominální sondou. Tato vyšetření sloužila k ověření podezření na některé pozdní komplikace po transplantaci, jako je stenóza utero-vaginální anastomózy. Tato vyšetření byla prováděna v rámci kontrol v intervalu 2 týdnů.

Dosáhnuté výsledky

Nutno podotknout, že výsledky výzkumu jsou zpracovány poněkud chaoticky. Nicméně při bližším zhodnocení textu od stránky 50 do stránky 79 jistou logiku ve věci výzkumu lze najít. Jedná se spíše o soubor kazuistik s popisem rizikových faktorů, které jsou aplikovány na celý soubor transplantovaných pacientek. Není účelem recenzního posudku detailní hodnocení práce autor, nicméně lze konstatovat 2 závěry z výsledků.

- Metoda transplantace dělohy se v případech žen s absolutním děložním faktorem neplodnosti prokázala jako velice účinná.
- Ultrazvuková diagnostika jako zcela nepostradatelná metoda monitoringu léčby.

Závěry autora

Závěry autora se v podstatě shodují s výše uvedenými poznatky recenze oponenta prezentované disertační práce, a to že ultrazvuková diagnostika má v léčbě AUFI nezastupitelnou roli. Je zbytečné, aby oponent citoval velmi jasné závěry, které autor uvádí jak na stránkách 25-26 autoreferátu, tak na stránkách 87-88 disertační práce.

Nové poznatky, které disertační práce přináší

Předložená disertační práce, jak uvedeno výše, potvrzuje, že ultrazvukové vyšetření v rámci AUFI je ve všech diagnosticko terapeutických fázích léčby tohoto syndromu zcela nepostradatelné vyšetření, které má obrovskou diagnostickou hodnotu.

Přínos pro další rozvoj vědy

Relativně recentní práce týmu GPK LF Motol a IKEM včetně MUDr. Matěchou popsaných ultrazvukových statí prokazuje jasné pozitivum a rozšíření léčby neplodnosti u pacientek s absolutním děložním faktorem. Na těchto poznatcích se jistě bude rozvíjet další léčba těchto závažně postižených pacientek.

Splnila disertační práce svůj cíl?

Jak uvedeno výše disertační práce MUDr. Jana Matěchy zcela a v plném rozsahu splnila celé, které si autor položil, a přispěla ke komplexnímu řešení absolutního faktoru ženské neplodnosti.

Připomínky a dotazy

Připomínky a otázky položím autorovi při obhajobě.

MUDr. Jan Matěcha prokázal v předložené disertační práci „Význam ultrazvukového vyšetření v managementu experimentální transplantace dělohy“ schopnost vědecky pracovat s klinickým materiálem, postavit metodiku vědecké práce, statisticky analyzovat získaná data a z nich formulovat závěry.

Na základě výše uvedeného doporučuji podle paragrafu 47, VŠ zákona 111/98 Sb. doktorandskou disertační práci MUDr. Jana Matěchy: „Význam ultrazvukového vyšetření v managementu experimentální transplantace dělohy“ k obhajobě.

V Brně dne 17. 10. 2021

Prof. MUDr. Aleš Roztočil, CSc.